

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

5 юли 1983 година *

„Социална сигурност - Работници мигранти - Натрупване на пенсии за прослужено време и старост и обезщетения при преждевременно пенсиониране”

По дело 171-82

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда на основание член 177 от Договора за ЕИО от Tribunal de Grande Instance, Lyon (Франция) по делото, висящо пред този съд между

Biagio Valentini

и

ASSEDIC, Lyon

относно тълкуването на член 46 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и членовете на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ С 149, стр. 2), както и относно тълкуването на член 51 от Договора за ЕИО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н J. Mertens de Wilmars, председател, г-н P. Pescatore, г-н A. O'Keefe и г-н U. Everling, председатели на състава, г-н Mackenzie Stuart, г-н G. Bosco, г-н T. Koopmans, г-н O. Due, г-н K. Bahlmann, г-н Y. Galmot и г-н C. Kakouris, съдии,

генерален адвокат: г-н G. F. Mancini,

секретар: г-н P. Heim,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 2 юни 1982 г., постъпило в Съда на 24 юни 1982 г., Tribunal de Grande Instance Lyon (Окръжен съд, Lyon) е поставил на основание член 177 от Договора за ЕИО преюдициален въпрос относно тълкуването на член 46 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и членовете на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ С 149, стр. 2), както и относно тълкуването на член 51 от Договора за ЕИО.

* Език на производството: френски.

2. Този въпрос е бил повдигнат в рамките на дело между г-н Biagio Valentini и Association pour l'emploi dans l'industrie et le commerce (ASSEDIC - Асоциация по заетостта в промишлеността и търговията), Lyon.

3. Италианският гражданин г-н Valentini е работил в Италия до 1957 г. и на това основание от 60-годишна възраст, тоест от 1974 г. получава там пенсия за прослужено време и старост, придобита чрез осигурителни вноски, която възлиза на 15 FRF на ден и се изплаща от Istituto nazionale per la previdenza sociale (INPS - Национален институт за социално осигуряване).

4. След това г-н Valentini е работил във Франция от 1963 г. до 1977 г. и на това основание е получавал там от 63-годишна възраст, тоест след прекратяване на работа като заето лице през 1977 г., парични обезщетения от фонда за гарантиране на доходи при предсрочно пенсиониране.

5. Схемата за гарантиране на доходи при предсрочно пенсиониране е създаден във Франция за определен период съгласно Националното междупрофесионално споразумение от 13 юни 1977 г., което допълва и изменя Националното междупрофесионално споразумение от 27 март 1972 г. относно фонда за гарантиране на доходи при прекратяване на работа преди пенсиониране, което от своя страна допълва регламента, приложен към Споразумението от 31 декември 1958 г. за създаване на Национална междупрофесионална схема за осигуряване при безработица на основание член L 351-5 от Code du travail (Кодекса на труда). Тази схема се управлява от службите на Асоциацията по заетостта в промишлеността и търговията (ASSEDIC), които управляват също така и работещите по схемата фондове и които действат като членове на Union interprofessionnelle pour l'emploi dans l'industrie et le commerce (UNEDIC) (Междупрофесионалният съюз по заетостта в промишлеността и търговията).

6. Обезщетенията, изплащани на основание схемата за гарантиране на доходи, се предоставят на работници на възраст над 60 години, които са се пенсионирали при условие че в продължение на 10 години са били включени в схема за социална сигурност като заети лица, упражняващи дейност, която е част от осигурителна схема при безработица, и които могат да удостоверят едногодишен непрекъснат трудов стаж в едно или няколко предприятия през петте години, които предхождат прекратяването на трудовата дейност.

7. Тези парични обезщетения представляват сума с дневен размер равен на 70 % от средната дневна надница, изчислена въз основа на последните три месеца заетост. Въпреки това те могат да бъдат намалени на основание разпоредбите на член 38 от допълнителното споразумение от 13 юни 1977 г. към приложението към регламента относно управлението на схемата на специалните обезщетения, свързани с положението на безработните на възраст над 60 години. Тази разпоредба, която е съставна част от посоченото национално междупрофесионално споразумение от 13 юни 1977 г., има за цел да ограничи въпросните парични помощи „по такъв начин, че когато се прибави към дневното обезщетение за прослужено време и старост, сумата от двете обезщетения да представлява не повече от 70 % от съответната дневна заплата”.

8. ASSEDIC, Lyon е приела, че г-н Valentini има право да ползва обезщетенията за гарантиране на доходи, на чиито условия той е отговарял преди всичко поради своята трудова дейност във Франция. Въпреки това ASSEDIC е приспаднала от дневната сума, която му изплаща, сумата на италианската пенсия за прослужено време и старост в размер на 15 FRF дневно, така че двете обезщетения да не надвишават тавана от 70 % от получаваната преди това от него дневна заплата.

9. Г-н Valentini обжалва този начин на изчисляване пред Tribunal de Grande Instance, Lyon,, който решава да отложи произнасянето си:

„докато Съдът на Европейските общности, след като разтълкува член 46 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 от 14 юни 1971 г. и член 51 от Римския договор, не се произнесе дали в приложение на тези текстове заето лице, което е италиански гражданин, който пребивава във Франция, и което получава пенсия за прослужено време и старост, изплащана в Италия от 60-годишна възраст, и получава във Франция гарантиран доходи в размер на 70 % от дневната му заплата, така както това е предвидено в допълнителното споразумение от 13 юни 1977 г. към приложението към регламента относно схемата за обезщетяване на заети лица с месечно трудово възнаграждение, които са загубили работата си, може да претендира изплащане на италианската пенсия едновременно с френското обезщетение в размер на 70 % от дневното му възнаграждение, или а от друга страна, френската организация, а именно Association pour l'Emploi dans l'Industrie et le Commerce, която му изплаща това обезщетение, е в правото си да приспада от това обезщетение сумите, внасяни от италианската институция”.

10. От определението на националния съд следва, че поставеният въпрос основно има за цел да изясни дали обезщетенията като паричните помощи, отпускани за „гарантиране на доходи преди пенсиониране”, които са предвидени в съответните френски разпоредби, влизат в приложното поле на член 46 от Регламент (ЕИО) № 1408/71, така че да бъде изключено прилагането на националните разпоредби за предотвратяване на натрупването на обезщетения. По-точно въпросът се състои от две части: първата има за цел да изясни дали парична помощ от типа на отпусканите по схемата за „гарантиране на доходи” е от същия вид като този на пенсиите за прослужено време и старост по смисъла на посочения по-горе регламент, а втората има за цел да изясни, дали, като се има предвид вида на въпросните обезщетения и член 51 от Договора за ЕИО, могат да бъдат прилагани националните разпоредби или разпоредбите на Общността за предотвратяване натрупването на обезщетения.

11. Относно отговора на първата част на въпроса, ответникът по главното дело, както и френското правителство и Комисията отбелязват, че обезщетенията от вида на изплащаните за гарантиране на доходите при предсрочно пенсиониране във Франция, не може да се считат като обезщетения за прослужено време и старост, или защото се отнася до обезщетения при безработица, като това становище се поддържа от ASSEDIC, Lyon и от френското правителство, или защото се отнася за специални обезщетения, които все още не се обхванати от Регламент (ЕИО) № 1408/71, така че такива обезщетения не могат да се считат за принадлежащи към „същия вид” като пенсиите за прослужено време и старост, както се твърди от страна на Комисията.

12. Противно на това становище, италианското правителство заявява, че обезщетенията от въпросния вид трябва да бъдат квалифицирани като принадлежащи към „един и същ вид” с обезщетенията за прослужено време и старост предвид техните съставни елементи, по-специално фактора възраст.

13. Според установената практика на Съда обезщетенията от схемата за социална сигурност трябва да бъдат разглеждани независимо от специфичните характеристики на различните национални законодателства, като принадлежащи към един и същ вид, когато техният предмет и цел, както и основата им за изчисляване и условия за отпускане са идентични. От друга страна, характеристиките, които имат само формален характер, не трябва да бъдат считани като съставни елементи при класифицирането на обезщетенията.

14. В това отношение е необходимо да се отбележи, че обезщетенията за прослужено време и старост, визирани в член 4, параграф 1, буква в) и в член 46 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 са характерни главно с това, че целят да осигурят средствата за съществуване на лицата, които напускат работа след достигане на определена възраст и повече не са задължени да бъдат на разположение на администрацията по заетостта. Освен това предвидената в член 46 схема на сумиране и пропорционално разпределение на обезщетенията взема предвид факта, че тези обезщетения са обикновено финансирани и получавани въз основа на собствените вноски на бенефициентите, и са изчислявани в зависимост от продължителността на тяхното участие в тази осигурителна схема.

15. Впрочем това произтича от цялата съвкупност от разпоредбите на глава 3, дял 3 от Регламент (ЕИО) № 1408/71, по-специално от неговия член 45 и неговите цели, изложени в шестото съображение, според което целите на посочения регламент „трябва да се постигнат по-специално чрез сумиране на всички периоди, които се вземат под внимание съгласно различните национални законодателства с оглед придобиване и запазване на правото на обезщетения и за изчисляване на размера на обезщетенията” както и в осмо съображение, в което се прави изрично позоваване на обезщетенията за прослужено време и старост, придобити в различните държави-членки въз основа на осигурителни периоди.

16. От това следва, че макар и обезщетенията от разглеждания вид да имат известни сходства с обезщетенията за прослужено време и старост по отношение на техния предмет и цел, по-специално да се осигурят средствата за съществуване на лицата, достигнали до определена възраст, те обаче се различават значително по основата, използвана за изчисляването им и по условията за тяхното предоставяне, предвид схемата за сумиране и пропорционално разпределение, която е в основата на Регламент (ЕИО) № 1408/71.

17. Те се различават от тях също по отношение на това, че преследват цел, свързана с политиката по заетостта, в смисъл че спомагат за освобождаването на работни места от заети лица, които наближават възрастта за пенсиониране, в полза на по-млади безработни лица, като тази цел е станала очевидна едва след прилагането на Регламент (ЕИО) № 1408/71 в контекста на икономическата криза, засягаща Общността в продължение на няколко години.

18. Необходимо е същевременно да се отбележи, че Комисията е представила на Съвета предложение за допълване на Регламент (ЕИО) № 1408/71 с цел да се вземат предвид специфичните характеристики на обезщетенията от въпросния вид.

19. От това следва, че въпросните обезщетения не може бъдат считани, че са от един и същ характер като обезщетенията за прослужено време и старост, предвидени в разпоредбите на член 46 от Регламент (ЕИО) № 1408/71.

20. По отношение на втората част на въпроса за приложимостта на националните разпоредбите за предотвратяване на натрупването на обезщетения е необходимо да се напомни, че съгласно член 12, параграф 2 от Регламент (ЕИО) № 1408/71, клаузите за редуциране, прекъсване или отменяне, предвидени в законодателството на дадена държава-членка в случай на натрупване на две или повече социално-осигурителни обезщетения могат да се прилагат спрямо бенефициента, дори когато се отнася за обезщетения, придобити по силата на законодателството на друга държава-членка, доколкото тези обезщетения не представляват обезщетения от същия вид за инвалидност, за прослужено време и старост, смърт или професионално заболяване.

21. При тези условия не е необходимо да се разглежда въпросът за това кои разпоредби за предотвратяване на натрупване на обезщетения са приложими в случай, когато въпросните обезщетения са от един и същ вид като обезщетенията за прослужено време и старост по смисъла на член 12, параграф 2, второ изречение от Регламент (ЕИО) № 1408/71.

22. По отношение на първото изречение на параграф 2 от същия член 12 е необходимо да се отбележи, че то е съвместимо с член 51 от Договора, който не забранява прилагането на национални правила за предотвратяване на натрупване на обезщетения, в случай когато обезщетения от типа на разглежданите по-горе не са от същия вид като обезщетенията за инвалидност, прослужено време и старост, смърт или професионална болест по смисъла на Регламент (ЕИО) № 1408/71. При положение че националните правила за предотвратяване на натрупването на обезщетения се прилагат еднакво спрямо гражданите на всички държави-членки, без да се взема под внимание тяхната националност, не може да има дискриминация по смисъла на член 48 от Договора за ЕИО.

23. Следователно на поставения въпрос е необходимо да се отговори, че обезщетенията от типа на паричните помощи от схемата за гарантиране на доходи при предсрочно пенсиониране, предвидени в съответните френски разпоредби, не влизат в приложното поле на член 46 от Регламент (ЕИО) № 1408/71, и в случай на натрупване на такива обезщетения заедно с пенсии за прослужено време и старост на други държави-членки, законодателството на Общността не поставя пречки пред прилагането на националните правила за предотвратяване на натрупването на обезщетения.

Относно съдебните разноски

24. Разходите, направени от френското правителство, италианското правителство и от Комисията на Европейските общности, за представяне на становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на

производството пред препращата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, поставени пред него от Tribunal de grande instance, Lyon с Определение от 2 юни 1982 г., реши:

Обезщетенията от типа на паричните помощи по схемата за гарантиране на доходи при предсрочно пенсиониране, предвидени в съответните френски разпоредби, не попадат в приложното поле на член 46 от Регламент (ЕИО) № 1408/71, и в случай на натрупване на такива обезщетения заедно с пенсии за прослужено време и старост на други държави-членки, законодателството на Общността не поставя пречки пред прилагането на националните правила за предотвратяване на натрупването на обезщетения.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 15 юли 1983 година.

Подписи